

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVARMEGYEI NEMZETI MUNKAPART HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:

egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitvány sora 40 fillér.

Tanítóképzés reformja.

A tanítás és tanulás terén lázas tevékenység uralkodik hazánkban. Mindent megmozdít a közoktatásügyi kormány, hogy jól tanítsanak és a tanulóknak könnyítsen, amennyire lehetséges a tárgyak apasztásával és a rendszeresebb előadások tartásával. Ezért reformálta nemrégiben Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a tanító- és tanítónőképző-intézeteknek tanképesítő szabályzatát. E reformmal a miniszter a növendékeknek terhein könnyítést eszközölt. Ugyanily könnyítések tétetnek a nevelés minden terén, folytatva a gimnáziumokon és így tovább. A kultuszminiszter most egy lépéssel tovább ment, egy nagyobb szabású intézkedéssel gazdagította eddigi törekvéseit, a melyekkel a tanítóképzésnek, ez országos fontosságú ügynek a reorganizálását rendezni akarja. Kibocsátotta ugyanis ez intézeteknek új tantervét és a tantervek végrehajtására vonatkozó tantervi utasításokat.

A napokban kibocsátott tantervben figyelembe vannak véve az újabbkori pedagógiai vívmányoknak összes eredményei: nevezetesen a cselekedtető oktatás, a gyermeklelektan, a pszichofizikai laboratóriumok, a szóbeli oktatás, a gazdasági oktatás és a mi a tanító-intézetek eddigi tanterveiben nem foglalt helyet, de a leendő tanítógeneráció szempontjából rendkívül nagy fontosságú dolog, beillesztette a miniszter a nemzetgazdaságtani oktatás keretébe — oly mértékben, a mennyire azt ezen intézeteknek a természete megbirja — a szociológiai oktatást is.

Az új tanterv az 1911—12-ik iskolai év elején a tanító- és tanítónőképző-intézetek összes évfolyamaiban egyidejűleg lép életbe. A tanterv kibocsátásának a fontosságát nagy mértékben emeli a tanterv végrehajtására kiadott módszertani utasítás, a mely a tanárok munkájának irányítását célozza. Ezen mintegy tizenhat nyomtatott ivre terjedő pedagógiai munkalát korszakot jelöl a tanítóképzés történetében, nemcsak azon oknál fogva, hogy egészen új irányt szab a tanítóképzésnek és magasabb szempontokat jelöl ki az eddigieknél, hanem korszakot jelölő munkalát meg azon oknál fogva is, mert a tanítóképző intézeteknek több mint négy évtizedet meghaladó multjában nem volt példa rá, hogy ily módszertani utasításokból tantervvel kapcsolatban gondoskodás történt volna, holott a középiskolák a tantervhez tartozó ilyen módszertani utasításokkal már két és féltized óta vannak ellátva.

A módszertani utasítások biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy a tanítóképzés terén a jövőben még az eddigéknél is sokkal cselekvősebb, intenzívebb és a gyakorlati élettel szoros kapcsolatot fenntartó munkásság fog folyni, a mi nemcsak a tanítóképzés

szempontjából örövendetes, hanem sokkal messzebbre menő tekintetekből is, a mennyiben tudniillik az ezen új tanterv és módszertani utasítások alapján képzett tanítók és tanítónők a népiskolában a gondjaikra bízott alsó néprétegnek millióit is úgy a tanítás, mint a nevelés szempontjából az eddigéknél sokkal magasabb szempontoknak szem előtt tartásával fogják nevelni és vezetni.

A tantárgyak czelirányos módosításon mennek át, különösen a kézimunka (zölő) tanításának a terve. A növendékek maximális heti elfoglaltsága mind a négy évfolyamban harminczhat óra! . . . A miniszter harsulyozza, hogy különös fontosságot tulajdonít a tantervi utasításoknak, a melyek minden irányban részletes tájékoztatással szolgálhatnak a tanári testületeknek arra nézve, hogy a tanterv végrehajtásában milyen utakat kövessenek, milyen eszközökkel éljenek és milyen eszményképek felé törekedjenek. Szóval gond lesz arra fordítva, hogy a tanítóképző-intézet, hivatásukat értő tanítókat bocsásson ki a népiskola számára. Megvalósul az a nagy elv, hogy a tanítás a tanítóképző-intézetekben egységes lesz és olyan módszer szerint történjen, a mely összhangzásban van a népiskolai oktatás módjával.

Ezen új rendszerrel közelebb hozatik a tanár és tanító egymáshoz, — a tanítót ugyyszólván a tanár ifjabb társává teszi s az egész vonalon a lelket, szellemet, tartalmat teszi urrá a megrozsdásodott iskolai formák fölött. Ez uton eléri azt is, hogy az iskolai heti órák nagy számát — harminczhat — hathatósan ellensúlyozza s bár nagy ismeretanyagot vesz fel, mégis könnyít a tanulóknak terhen. Csak az érthető meg ezt, a ki tudja, hogy a helyes módszer feldolgozással mint lehet aránytalanul többet jóval könnyebben tanítani. Hiszen a helyes módszer — s ezt minduntalan kiemeli a tanterv — megengedi a tanárnak, hogy figyelmét mindig csak a lényegre irányítsa, az apró részleteket, a „szisztema“ kedvéért való iskolai alakításokat elhagyja, — mellesleg nevek, számok, adatok özönét kiküszöbölje. S mivel ugyane helyes módszer alapján a tanuló minden új ismeretet az iskolában maga dolgoz fel, s mivel minden tárgyát szemléltető módon tanulja s a sok óra jelentékeny része gyakorlati, művészeti és testedző: — az új tanterv alapján a tanuló az eddigéknél könnyebb módon jóval több reális ismeret-höz fog járhatni.

Megvilágítja ezeket a magyar nyelv- és irodalomból vett néhány példa, kimondja a tanterv, hogy a magyar nyelvtant nem úgy kell tanítani, mint az idegen nyelvek nyelvtanát. Vagyis hatterbe szorítja a meddő grammatizálást. Arra helyezi a legfőbb súlyt, hogy a tanuló a magyaros beszédet és írást sajátítsa el s az idegenszerűségek tudatos elkerülésére szokjanak. Itt is a lényeg

emeli tehát a pusztai nyelvtani szabály fölé. Hasonlóképp kimondja, hogy a stílusztika tanítása irodalmi becsü olvasmányok alapján történjen. Itt is óv a tantételek pusztai közlésétől. Az olvasmányok téayállásánál azt az igaz elvet mondja ki, hogy töredékek olvasását az iskolában lehetőleg kerülni kell. Vagyis a művek egészére, egészében megnyilatkozó lényeges tartalmára fordít gondot. (Ü. L.)

A kollégium egy éve.

Terjedelmes füzetben számol be az igazgatóság a Bethlen-kollégium állapotáról az 1910—11. iskolai évben.

A 276 oldalra terjedő csinos kiállítású füzet Lázár István rektor évnyitó beszédével kezdődik melyben, folytatva a műveltségről a mult évben megkezdett tanulmányát, a műveltség legfontosabb tulajdonságát a gondolkodás, érzés és cselekvés fejezettségében találja. A tanulók munkaköréhez és érzelmvilágához alkalmazott fejtegetés célja, hogy az ifjúságot a műveltség ezen nélkülözhetetlen feltételére oktassa. Leikes szavakban aposzrofálja őket, így végezvén beszédét: „Az iskolai törvények tilalmából, szülőiteik és tanítóitok tanácsából megtudjátok, mi az elleusége szellemi fejlődésnek, mi rossz rűt, káros és ártalmas reátok. Megtudjátok, mit kíván a törvény, kötelesség, rend, jó izlés, lelketek jó sugallata, jövő sorsotok, emberi méltóságtok. Előttek áll az egyik oldalon a tisztelet, becsülés, az öntudat nyugalma, a küzdelem sikere, a tiszta, derűlt, világos napsugaras, boldog élet; a másik oldalon a romlás, szegény, bánat, szomorúság, önkínzó gyötrellem, minden, a mi a sötét, átkos és kárhózas. A mint választotok, fiaim, úgy lesz, vagy nem lesz művelt ember belőletek. Ugy lesz, vagy nem lesz rajtatok az Isten áldása.“

A második cikk Dóczy Ferencz rendes tanár székfoglaló értekezése: „A modern fizikai világuézletek hipotézisei“. A tudományos vizsgálódás rendszereit fejtegetvén arra az eredményre jut, hogy a fizikai kutatások utja az abstractio utján való fogalom alkotás és az inductio utján való törvényalkotás; továbbá arra az eredményre, hogy a tudományos ismeret csupán a mi képeinkre vonatkozóan, az azon tul gondol valóság ennek számára megközelíthetetlen s így bármely tudományos fokon teljesen nyitva áll a tér a hit előtt. Vallás és tudomány tehát ellenkezésbe nem jöhetnek.

A kollégium 1911. április 24. kegyeletos ünnepet rendezett Fogarasi Bela elhunyt tanár emlékezetére. A következő lapokon Zayzon János vallás tanár imája és dr. Farnos Dezső emlékbeszéde van közölve,

melyeket ezen ünnep alkalmával mondtak. Mindkettőt a korán elhunyt kartárs iránt való szeretet mellesége hatja át.

Dr. Szilády Zoltán részletes jelentésben számol be arról az utról, melyet az 1910. év nyarán a kollegium segítségével a megtett. Fő célja volt részt venni a brüsszeli Nemzetközi Rovartani Értekezleten és a gráci Nemzetközi Zoologiai Kongresszuson. De ezzel kapcsolatban meglátogatta az utbaeső városok múzeumait is és meleg érdeklődésre való részletességgel foglalkozik tanulmányos tapasztalataival és biztos szemmel látja meg és vonja le a rájuk vonatkozó értékes következtetéseket.

A kollegium tanárkara a lefolyt évben tizenhárom ismeretterjesztő előadást rendezett, melyeknek témái az 53. lapon vannak felsorolva.

A bevezető cikkek sorát Lázár István rektor evzáró beszédje rekeszi be, melyben dr. Báuffy Dezső elhunyt főgondnok nagy egyéniségének és általában a magyar nemzet, különösbbe pedig a ref. egyház ügyeiben kifejtett nagy munkásságának s érdemeinek ismertetésével foglalkozik, felhíván a tanuló ifjúságot a nagy férfi emlékének tisztelésére és jó példájának buzgó követésére.

Az Értesítő hivatalos része megismertet bennünket a kollegium kormányzatával, az év folyamán hozott fontosabb előjárásági határozatokkal, a könyvtár, természetrajzi és vegytani szertár, filológiai muzeum, fizikai szertár, regiszter és történelmi gyűjtemény, szabakézi és mértani rajzműtár, tornaszertár, hangszer- és hangjegytár és neprajzi gyűjtemény és egészségügy állapotaáról s különösen a lefolyt évi gyarapodásáról szóló jelentésekkel.

A gimnáziumban tanított 13 rendes, 7 helyettes, 1 gyakorló, 3 óraadó tanár és 3 hitoktató. Tanuló volt az év végén 395 kik közül az internátusban lakott és a konviktusban étkezett 236; minden tárgyból jeles 24. Ösztöndíjat kapott 55 tanuló 8125 kor, 15 fillér értékben; konviktusi kedvezményben részesült 114 tanuló 10662 kor. Összegeben. Jutalmokra és pályadíjakra 2252 kor. 32 fillér fordított. Könyvjutalmat kapott 141 tanuló 956 kor. 74 fillér értékben. Tanszék és egyéb iskolai díjak elengedettek 7968 kor. Összegeben.

A gimnázium állapotairak részletes ismertetése után a tanítóképzőre következik. Itt a tanártestület állott 7 rendes, 2 helyettes és 6 óraadóból. A növendékek száma az év végén 51, kik között 20 kitűnő, 20 jeles, 6 jó, 6 elégséges eredménnyel végzett. A gyakorló-iskolába 55-en jártak.

A nagy gonddal összeállított Értesítő szép kiállítását a Nagyenyedi Könyvnyomda vállalat munkáját dicséri.

HIREK.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Szathmári Albert nagyenyedi lakos, jogszigorlót a XI-ik fizetési osztályba ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá a nagyenyedi pénzügyigazgatóságához kinevezte. — A m. kir. igazságügyminiszter Maller István György aranyosmaróti ügyészéi irnokot a gyulafehérvári kir. törvényszéki fogházhoz, egyelőre ideiglenes minőségben, fogházfelügyelővé nevezte ki.

— **Majláth püspök Rómában.** Rómából érkezett hír szerint: Majláth gróf erdélyi róm. kath. püspök, ki vasárnap érkezett oda, Prohászka püspök ügyében illetékes helyen értekezletet fog tartani. Majláthnak az a nézete, hogy az index kongregációja Prohászka iratainak bírálatánál a szavakat nagyon is szigorúan értelmezte és nem gondolta meg, hogy Prohászka olyan olvasókhöz fordult, kik az ő érzésével és gondolkodásával tisztában vannak és fejtegetéseit felre nem érthették. A kongregáció tilalma már csak azért sem helyén való, mert Prohászka iratainak a híret olyan körökbe is elvitte, melyeknek az ilyen kérdésektől távol kellene állani.

— **Halálozás.** Balla István, a gyulafehérvári áll. el. iskola igazgatója 45 éves korában július 27-én Kilyénfalván meghalt. — Fletzer Menotti fatelitőtelepi művezető 42 éves korában f. hó 1-en hirtelen meghalt. Pár nappal azelőtt helyezték ide Nagyváradról családjával együtt, alig helyezkedett el új otthonában, midőn szívizelhűdés érte és hirtelen elhunyt.

— **Díjtalan vasuti táviratok.** A m. kir. államvasutak igazgatósága az utazó közönségre igen előnyös rendeletet léptetett életbe. Ezután aki csomagját vagy egyéb tárgyát a vasuti állomáson felejt, a legközelebbi megálló állomáson ingyenes táviratban hozhatja tudomására az ottani állomás főnökségének. A vasuti tisztviselő a fél kivánságára ezt azonnal köteles elintézni jegyzőkönyvi felvétellel.

— **Életmentés a Marosból.** Vasárnap délután az apahidai határon Varga Mihály fegyőr a feleségével a kukoricást ritkította. Ennek végeztével bementek a Marosba fürödni. Varga nem ismerte a víz mélységet, hozzá nem is tud uszni, mégis bement a mély vízbe, míg felesége a part mellett maradt fürödni. Varga pár pillanat alatt a víz alá merült és mikor felbukkant segítségért kiabált. Felesége kétségbeesve hívta a közelben fürdött Jäger Gavrilla kövező-mestert az ura megmentésére. Közben Vargát párszor felvetette a víz és mire Jäger nagynehezen odaérhetett és megfoghatta Varga karját, már az utolsó pillanat volt a Varga vízbe-fulása előtt. A kimentés azért is szerencsés, mivel Jäger Gavrilla sem tud uszni; saját életét is kellett feltennie a vízbe-fuladástól. Ajánljuk az önfeláldozó életmentőt az illetékes körök figyelmébe.

— **Marosba fultak.** Alvincz határában a Glück-tanya melletti Maros-részben Kodre Ilie 21 éves és Mosty Juon 19 éves gazdasági munkások fürdés közben a vízbe fultak. A közelben levő munkások nem tudták kimenteni.

KÖZGAZDASÁG.

Marhasó árának egységesítése.

Az országos magyar gazdasági egyesület vala mint több varmegyei gazdasági egyesület a marhasó árának egységesítése és a só-árusítás szabályozása érdekében kérelemmel fordulván a földművelésügyi miniszterhez, az e részben illetékes pénzügyminiszter urrai folytatott tárgyalások alapján, értesitem a nagyközönséget, hogy a marhasó árak kért egységesítésére ez időszertint nincsen szükség és azt a gyakorlati életben alig volna lehetséges igazságosan keresztül vinni.

Hasonlóképpen nem mutatkozik indokoltnak és célravezetőnek az a fölmerült kívánalom sem, hogy a marhasó árusok az általuk tervbevett legmagasabb eladási árnak hatósági jóváhagyás végett való bejelentésére köteleztessenek s a megállapított árhatár megtartás tekintetében pénzügyorségi ellenőrzés alá helyeztessenek.

Olyan helyeken, hol esetleg a marhasó árus aránytalanul magas áron adja a marhasót, módjában áll a gazdaközönségnek, — esetleg többen összeállva — a sóhivataltól avagy a vezérügynökség telepéről közvetlenül beszerezni a marhasót, mely esetben annak megszabott eladási árához csak a szállítási költségek járulván, az ekként elert beszerzési ár kétségtelenül alacsonyabb lesz annál az árnál, melyen a polgári haszonra is igénytartó sóárus a marhasót árusítja.

Különös nyomatokkal utal a miniszter épen az utóbbi körülményre, minthogy a gazdasági egyesületek, illetve a szövetkezetek által való marhasó elárúsítás lehetőségében tényleg igen hatalmas eszköze van adva annak, hogy az előfordulható visszaélések orvosoltathassanak.

Nagyenyed, 1911. évi július hó 31-én.

Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület Elnöksége.

Az őszi barack nyári kezelése.

Az őszi barack neveléséről, kezeléséről, tavaszi és nyári metszéséről e helyen is, meg egyéb szaklapokban is olvashattuk már szakembereink cikkei, amelyekben leírták az őszi barack élettanával összefüggő azon gyakorlati fogásokat, amelyeknek kellő időben való alkalmazásától függ az őszi barack hosszú élete és állandó termőképessége.

Ha az őszi barack gondosan nem metszük, akkor ez a fa felkopaszodik és a nemes gyümölcs helyett csak apró, szintelen, kevésbé ízű gubacsokat terem. Ha kertészeink tudják is ezt, de a gazdaközönség még nem tudja eléggé. Tagadhatatlan, hogy gyümölcsfánk között az őszi barack kezelése a legnehezebb, a legkörülményesebb, mivel feltétlenül megkívánja a természetrajzi ismereteket. Bizonyítja ezt az a tény is, hogy az egyes szaklapokhoz nagyon gyakran intéznek efféle kérdést: „Mit csináljak őszi barackfáimmal, hogy fele ne kopaszodjanak?”

Ezért kívánatos, hogy ismerjük ennek a fának fejlődéstani viszonyait és kiváltképpen szükséges tudnunk azt, hogy mikor, mely időpont a legalkalmasabb arra, hogy őszi barackfáink természetes fejlődését céljainknak megfelelőleg irányítsuk. Azt hiszem tehát, hogy nem lesz fölösleges az őszi barackfák nyári kezeléséről egyet-mást elmondani.

Aki őszi barackfáin a tavaszi metszést elvégezte, hosszúra metszett termő és rövidre, 2-3 szemre metszett ugarvesszőt hagyva rajtuk, az a jövő évi termés és elsőrendű szép gyümölcsnyerés céljából meg nem tett meg mindent. Követnie kell ezt a munkálatot a nyári metszésnek, pinézézésnek, amely nem egyéb, mint a gyenge, még meg nem fásodott hajtások kocsonyaszerű hegyének azon célból való visszacsipése, hogy a hajtások felsőbb részén levő világos szemek termőügyekké, a hajtások tövén levő alvó szemek pedig világos szemekké duzzadjanak. Az előbbieket hozzák a jövő évi termést, az utóbbiakból fejlődnek ki pedig azok a hajtások — legalább is kettő — amelyek az ideai hajtásokhoz hasonlóan keletkezve, a következő év termését biztosítják, mert mint tud-

juk, az őszibarackfa mindig csak egyéves vesszőjén hoz gyümölcsöt és termés után elszárad. Azért a főtörésvünk az legyen, hogy fáinkon mindig legyen elegendő mennyiségű egyéves vessző és pedig a vész-ághoz minél közelebb.

A pinczirozást nem a naptár szerint, hanem akkor végezzük, midőn a hajtásokon 6—7 levél van. Tehát körülbelül május közepén kezdjük és 2—3 heti időközben megmégismételjük. Ebben az időtájjal figyelemmel kell kísérnünk fáinkat, mert ez a pinczirozás a hajtásoknak nemcsak egyszeri visszacsipéséből áll, hanem még mielőtt megfásodnának, pincziroznunk kell a már egyszer visszacsipett hajtásokból előtörő oldalhajtásokat is, hogy ezáltal a táperő ne a vész-ágaktól eltávolodó hajtások növekedésére, hanem a vész-ágakhoz minél közelebb levő szemeknek világos szemekké, illetve termőrügyekké képződésére fordítsassék. A pinczirozás tehát úgy a bokor-, mint a redélyalakra nevelt fáknál elengedhetetlen volna.

Az utolsó pinczirozást körülbelül június hó második felében kell végeznünk. Ezen időn túl, pl. már júliusban nem tanácsos pincziroznunk és pedig azért, mert már ilyenkor — különösen a mi szárazságra hajló klímánk alatt — a talajnedvesség megapadása következtében a növények növekedése, ha nem is zárul be teljesen, de szünetel, szünetnél annyira, hogy az ilyenkor pinczirozott hajtásból nem igen kaphatunk a további kezelésre alkalmas oldalhajtásokat, ellenben megtörténhetik az, hogy a kánikula után egy jó esővel erőteljesebben indul meg a vegetáció és a visszacsipett hajtásokon nemcsak a legfelső, de még azok a szemek is hajtásba szaladnak, amelyeket pedig éppen a pinczirozással akartunk termőrügyekké fejleszteni.

(Folytatjuk.)

808—1911. v. h. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíróságnak 1911. évi V. 280 sz. végzése következtében dr. Müller Zoltán nagyenyedi ügyvéd által képviselt Tóvisi Takarékpénztár javára 500 kor. s jár. erejéig 1911. évi június hó 14-én fogatatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 2850 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: nagyenyedi kir. járásbíróságnak 1911. V. 392 sz. a. 1—5 tétel alatt 3 koszi, 1 pár hám, 2 ló és házi butorok nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíróság 1911. évi V. 280/2. számú végzése folytán 500 korona tökéletesítés, ennek 1910. évi november hó 11. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 109 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig, Tóvisen a közgy. elöljáróság házában leendő megtartására 1911. évi augusztus hó 16-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kintűztek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében közzéadás mellett, a legtöbbet igényelők szükség esetén a becsületen alul is el fogják adni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Nagyenyeden, 1911. évi július 26. napján.

Gajzágó Simon,
kir. bír. végrehajtó.

204 1—1

Kiadó lakás.

1911. szeptember hó 1-től 4 szoba, veranda, téli- és nyári konyha, nagy kerttel kiadó.

Ugyanott elköltözés miatt egy matt hálószoba butor eladó.

Értekezni lehet Fa-piaczter 12.

205 1—3

Rákóczi-utca 75. számú ház — ELADÓ vagy KIADÓ. —

Értekezni lehet Kárpáti Sándor és Dr. Elekes Károly uraknál.

206 1—2

13573—1911. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szt. Jakab

országos vásár

f. évi augusztus 10-től bezárólag aug. 14-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra augusztus hó 10-étől, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve van megengedve.

Temesvárott, 1911. évi július hó 1-én.

A városi főkapitányságtól:

2012—2 v

Beé Ferencz, főkapitány.

!!!

TÖBB PÉNZE	
akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, olcsó és	
tartós szőttesárukat	
csak a nagyenyedi szövőgyárból	
Árjegyzék ingyen küldetk.	

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.

TORDA.

Alsófehérmegyei raktárak:

Nagyenyedi főraktár
házi kezelésben

Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:

Weill Bélánál.

Tóvisen:

Nemayer Mihálynál.

Balászfalván:

Dániel Ferencznél.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által és a temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díjjal, a „Grand prix“-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALÁTA (Bock)

és nehéz világos

dupla márcziusi söreit.

Figyelem!

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a cég vignettája az üvegen rajta van!

104 1—

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

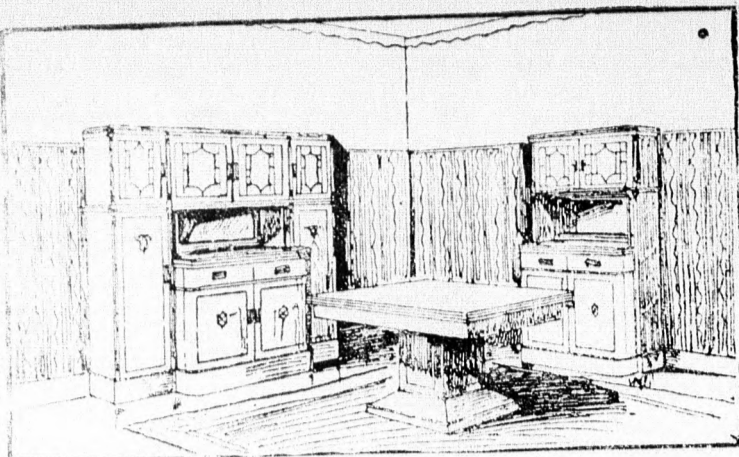
PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál cégnél Szentkirály-utca 128.

44 13—

BUTOR-

RAKTÁR.

**KUNSGH
ANTAL**épület- és bútorasztalos
NAGYENYED, Rózsa-u.
a vármegyeházzal szemben

Elvállal mindennemű épületmunkákat. Készít és raktáron tart nagy választékban saját műhelyében készült teljes lakásberendezéseket minden stílusban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, saját tervei vagy adott tervek szerint. A műhelyében készült munkákért a legmesszebbmenő jótállást vállalja. Nagy választék vas- és rézbútorokban, ugyancsak mindennemű kárpitozott bútorokban.

NAGYENYED= re forduljon minden érdeklődő,
ki súlyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszserjék, tüleválik, kertfésznövények,
bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok elsőrendű áru.
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai.
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Új sütőde és péküzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **Főtér 36. sz. alatt egy teljesen új és modern berendezésű sütőde és péküzletet rendeztem be, melyet 1911. augusztus hó 1-én nyitok meg.**

Kaphatók naponta friss, jóízű, tisztán kezelt fehér- és barna házikenyér, ugyancsak mindenféle péksütemény.

Elvállalom kenyér, kalács és más tésztafélék sütését naponta délelőtt 10 órakor.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

203 2-4

Benyovits Mór.**Mosó-, vasaló és tisztító-intézet.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

mosó-, vasaló és tisztító-intézetemet

Viz-utcza 6 sz. alól
Tövis-u. 16. sz. alá helyeztem át.

Elvállalom mindennemű férfi- és női ruhák, továbbá női kelengyék és kézimunkák tisztítását jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség további szives pártfogását kéri tisztelettel

Izsó Istvánné.

Nagyenyed,

170-

Tövis-u. 16. sz.**Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.**

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamattalab mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

47 1-

A városi jéggyár

összes jégtermelésének eladásával

Winkler János kereskedésebizatott meg, mely elfogad előjegyzéseket naponkénti szolgáltatásra *táblánként 30 fillér árban.*

Előjegyzésen kívül egy tábla ára 40 fillér.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomtatásában Nagyenyeden.